

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1934.

Första kammaren.

Nr 21.

Torsdagen den 5 april f. m.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Herr *Örne* anmälde, att han den 31 nästlidne mars återkommit från den resa till världspostkongressen i Cairo, för vars företagande han från och med den 20 januari 1934 åtnjutit ledighet från riksdagsgöromålen.

Herr *Sederholm* anmälde, att han åter infunnit sig vid riksdagen.

Upplästes och lades till handlingarna följande från justitiedepartementet ankomna

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 4 april 1934.

Till justitiedepartementet hade från länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län denna dag inkommit en den 3 april 1934 dagtecknad riksdagsmannafullmakt av innehåll, att sedan fabriksidkaren Gustaf Boman blivit för Göteborgs stads valkrets utsedd till ledamot av riksdagens första kammare för en tid av åtta år, räknade från och med den 1 januari 1927, men denna plats blivit ledig, vid förrättning enligt 26 § första stycket lagen om val till riksdagen riksarkivarien Helge Almquist blivit utsedd att inträda såsom ledamot av nämnda kammare för tiden till den 1 januari 1935.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:

Gunnar Dahlman.

Företogs jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av jordbruksutskottet i dess memorial nr 31 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med anledning av motionerna I:38 och II:354 höja ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln, nu 175,000 kronor, med 40,000 kronor till 215,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Första kammarens protokoll 1934. Nr 21.

1

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 38 och II: 354 i riksstaten för budgetåret 1934/1935 uppfört ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln med oförändrat belopp, 175,000 kronor.

Sedan efter given varsel kammarens ledamöter intagit sina platser och voteringspropositionen upplästs, verkställdes omröstningen medelst namnupprop; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 81;
Nej — 60.

Efter det protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 367, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 100 ja och 117 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 181 ja och 177 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av jordbruksutskottet i dess memorial nr 32 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med anledning av motionerna I: 167 och II: 318 för budgetåret 1934/1935 uppföra ordinarie anslaget »Allmänt anslag till hushållningssällskapen» med ett belopp av 2,700,000 kronor, att fördelas mellan hushållningssällskapen i enlighet med av departementschefen tillstyrkt förslag, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 167 och II: 318 för budgetåret 1934/1935 uppfört ordinarie anslaget »Allmänt anslag till hushållningssällskapen» med oförändrat belopp av 2,600,000 kronor, att fördelas mellan hushållningssällskapen i enlighet med av departementschefen tillstyrkt förslag.

Sedan efter given varsel kammarens ledamöter intagit sina platser och voteringspropositionen upplästs, verkställdes omröstningen medelst namnupprop; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 76;
Nej — 65.

Efter det protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 368, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 82 ja och 130 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 158 ja och 195 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionen.

Företogs jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 49 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å såväl herr Meyerhöffers m. fl. motion II: 184 som herr Lindhagens motion I: 283, må till *upplysningsarbete för freden* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 10,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat att, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å såväl herr Meyerhöffers m. fl. motion II: 184 som herr Lindhagens motion I: 283, till *upplysningsarbete för freden* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 15,000 kronor.

Sedan efter given varsel kammarens ledamöter intagit sina platser och voteringspropositionen uppläst, verkställdes omröstningen medelst namnupprop; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 70;

Nej — 67.

Efter det protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 369, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 95 ja och 115 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 165 ja och 182 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionen.

Herr **talmannen** yttrade: Innan uppropet verkställes, tillåter jag mig påminna kammarens ledamöter om, att det understundom kan vara svårt att här vid talmansbordet uppfatta, hur rösterna utfalla. Jag tillåter mig därför anhålla, att kammarens ledamöter benäget ville så högt sig lämpligen göra låter avge sitt votum och samtidigt i övrigt bidra till att underlätta avlyssnandet av omröstningen, även detta i den mån så är möjligt.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 50 punkten 1 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till herr Sjödahls och herr Andersons i Norrköping motioner I: 31 och II: 97, öka den i staten för riksarkivet uppförda anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., nu 27,100 kronor, med 3,000 kronor till 30,100 kronor samt förty öka det i riksstaten uppförda ordinarie förslagsanslaget till riksarkivet, nu 164,800 kronor, med 3,000 kronor till 167,800 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat att, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr Sjädahls samt herr Andersons i Norrköping motioner I: 31 och II: 97, i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till riksarkivet med oförändrat belopp, 164,800 kronor.

Sedan efter given varsel kammarens ledamöter intagit sina platser och vote-ringspropositionen upplästs, verkställdes omröstningen medelst namnupprop; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 91;

Nej — 48.

Efter det protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 370, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 81 ja och 139 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 172 ja och 187 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionen.

Företogs jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av stats-utskottet i dess memorial nr 50 punkten 2 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom herr Sam Larssons m. fl., herrar Petréns och Wagnssons samt fröken Wellins m. fl. motioner I: 87, I: 208 och II: 193, för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 475,000 kronor till beredande av ökade medel för upprätthållande under samma tid av serafimerlasarettets verksamhet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat att med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr Sam Larssons m. fl., herrar Petréns och Wagnssons samt fröken Wellins m. fl. motioner I: 87, I: 208 och II: 193, i vad dessa motioner skilja sig från Kungl. Maj:ts förslag, för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 470,000 kronor till beredande av ökade medel för upprätthållande under samma tid av serafimerlasarettets verksamhet.

Sedan efter given varsel kammarens ledamöter intagit sina platser och vote-ringspropositionen upplästs, verkställdes omröstningen medelst namnupprop; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 105;

Nej — 30.

Efter det protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 371, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 113 ja och 100 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 218 ja och 130 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 50 punkten 3 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må till undervisnings- och upplysningsverksamhet m. m. för nykterhetens främjande anvisa för budgetåret 1934/1935 ett extra reservationsanslag av 239,000 kronor att utgå under de villkor, som av Kungl. Maj:t prövas lämpliga, samt till de av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 3 januari 1934 under punkten 202 omförmälda ändamålen med högst de av departementschefen angivna belopp, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat att, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till herr Bergmans m. fl. och herr Johansons i Huskvarna m. fl. ävensom herr Bärags m. fl. och herr Olssons i Gävle m. fl. motioner I: 47 och II: 202 samt I: 48 och II: 94, till undervisnings- och upplysningsverksamhet m. m. för nykterhetens främjande anvisa för budgetåret 1934/1935 ett extra reservationsanslag av 284,000 kronor att utgå under de villkor, som av Kungl. Maj:t prövas lämpliga, samt till de av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 3 januari 1934 under punkten 202 omförmälda ändamålen med högst de av departementschefen angivna beloppen, dock med iakttagande av den ändring härutinnan, som föranledes av vad statsutskottet i dess utlåtande nr 8 under punkt 180:o) tillstyrkt.

Sedan efter given varsel kammarens ledamöter intagit sina platser och voteringspropositionen uppläst, verkställdes omröstningen medelst namnupprop; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 77;

Nej — 55.

Efter det protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 372, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 78 ja och 131 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 155 ja och 186 nej; vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av bankoutskottet i dess memorial nr 20 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill bifalla vad bankoutskottet under punkten 46 av sitt utlåtande nr 12 hemställt eller att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition nr 95, punkten 36, gjorda framställning, må medgiva, att förre läkaren vid Strömsholms hingstdepå Nils Fredrik Netzel må åtnjuta årlig pension, att utgå för tiden från och med den 1 oktober 1933 intill utgången av den månad, varunder hans förordnande såsom läkare vid ridskolan å Strömsholm upphör, med 1,200 kronor samt för tiden därefter under hans återstående livstid med 1,800 kronor; skolande Netzel sålunda tillkommande pension bestridas för tiden till och med den 30 juni 1934 å all-

männa indragningsstaten samt från och med den 1 juli 1934 från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m., röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen, i likhet med andra kammaren, avslagit såväl utskottets hemställan som Kungl. Maj:ts framställning i ämnet.

Sedan efter given varsel kammarens ledamöter intagit sina platser och vote-ringspropositionen uppläst, verkställdes omröstningen medelst namnupprop; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 89;

Nej — 40.

Efter det protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 373, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 71 ja och 129 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 160 ja och 169 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstäm-melse med nej-propositionen.

Herr **talmannen** anförde: Jag anser mig böra meddela kammaren, att sam-manträdet i afton tillkommit för att bereda möjlighet att avlämna motioner och att således intet arbetsplenium i vanlig mening förekommer.

Anmäldes och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 6, i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1934/1935 under riksstatens sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till kommunikationsdepartementet; och

nr 114, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förändring i av-seende å löneställning och antal beträffande vissa ordinarie befattningar vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk m. m.

Anmäldes och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 109, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, i vad angår flottans pensionskassa.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet den av herr *Larsson, Johan*, och herr *Andersson, Elof*, väckta motionen, nr 333, i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner dels angående godkännande av en mellan Sverige och de Socia-listiska Rådsrepublikernas Union avsluten överenskommelse angående beställ-ningar och krediter m. m., dels ock angående statlig exportkreditgaranti m. m.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet den av herrar *Pauli* och *Wagns-son* väckta motionen, nr 334, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänstnehavares rätt till pension.

Föredrogos och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 335, av herr *Löfgren*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till sjöarbetstidslag; och

nr 336, av herr *Carlsson, Carl*, i samma ämne.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet den av herr *Gustafson, Fritiof*, väckta motionen, nr 337, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder till jordbrukets stödjande.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran första lagutskottets utlåtanden nr 36 och 37, andra lagutskottets utlåtanden nr 18 och 19 samt jordbruksutskottets utlåtanden nr 1 och 48—52.

Herr **förste vice talmannen** erhöll på begäran ordet och yttrade: Jag ber, herr talman, att få hemställa, att kammaren måtte besluta, att jordbruksutskottets utlåtande nr 1 skall sättas först bland två gånger bordlagda ärenden på föredragningslistan till nästa sammanträde.

Denna hemställan bifölls.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 338, av herr *Tham, Volrath*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 11 juni 1926 angående tillverkning och beskattning av brännvin, m. m.;

nr 339, av herr *Tamm, Gustaf*, och herr *Gabrielsson*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 11 juni 1926 angående tillverkning och beskattning av brännvin, m. m.;

nr 340, av herr *Lindley*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 11 juni 1926 angående tillverkning och beskattning av brännvin, m. m.;

nr 341, av herr *Velander* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften, m. m.;

nr 342, av herr *Johansson, Johan Bernhard*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt till tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, och för arbetare i statens tjänst;

nr 343, av herr *Bissmark* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt till tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, och för arbetare i statens tjänst;

nr 344, av herr *Forsslund* och herr *Johanson, Karl August*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt till tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, och för arbetare i statens tjänst;

nr 345, av herr *Norling*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt till tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, och för arbetare i statens tjänst;

nr 346, av herr *Granath*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt till tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, och för arbetare i statens tjänst;

nr 347, av herrar *Granath* och *Petrén*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt till tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, och för arbetare i statens tjänst;

nr 348, av herr *Karlsson, Oscar Gottfrid*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt till tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, och för arbetare i statens tjänst;

nr 349, av herr *Lindley*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till sjöarbetstidslag;

nr 350, av herr *Lindley*, angående reglering av arbetstiden å vissa slag av fartyg; samt

nr 351, av herr *Löfvander* och herr *Nilsson, Alexander*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder till jordbrukets stödjande.

Justerades protokollsutdrag för detta sammanträde samt protokollen för den 17, 19, 21 och 22 nästlidne mars.

Kammaren åtskildes kl. 3.57 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Torsdagen den 5 april e. m.

Kammaren sammanträdde kl. 8 e. m.; och dess förhandlingar leddes av herr andre vice talmannen.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 352, av herr *Johansson, Johan Bernhard*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till bekämpande av arbetslösheten m. m.;

nr 353, av herr *Reuterskiöld*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppställning av riksstatens utgiftssida m. m.;

nr 354, av herr *Asplund*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statliga beredskapsarbeten m. m.;

nr 355, av herr *Norman* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt till tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, och för arbetare i statens tjänst;

nr 356, av herr *Reuterskiöld*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt till tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, och för arbetare i statens tjänst;

nr 357, av herr *Reuterskiöld*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst innehavares rätt till pension;

nr 358, av herr *Pettersson, Anton*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till förordning om veteavgift;

nr 359, av herr *Pettersson, Anton*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om bemyndigande för Kungl. Maj:t att förordna om inblandning av smör i margarin; samt

nr 360, av herr *von Heland* och herr *Ericson, Oscar*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder till jordbrukets stödjande.

På framställning av herr andre vice talmannen beslöts att statsutskottets utlåtande nr 55 skulle uppföras näst efter bankoutskottets utlåtande nr 17 på föredragningslistan för nästa sammanträde.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 8.05 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.